

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji od 11. do 20. aprila 2014

OBVESTILO

Zaradi prezgodnjega cvetenja sadnih dreves je bilo tveganje za pozebo vso zgodnjo pomlad izredno veliko. Ob prehodu hladne fronte se je v sredini dekadne ohladilo, temperature zraka so na izpostavljenih legah marsikje padle pod zmrzišče in povzročile pozebo cvetov in mladih plodičev sadnih dreves. Celo na Goriškem je pozeba močno poškodovala mladike vinske trte. Padavine so bile preskromne, da bi namočile precej suha tla v severovzhodnem delu Slovenije. V osrednjem in zahodnem delu države je založenost tal z vodo trenutno ugodnejša.

METEOROLOŠKE RAZMERE

V drugi aprilski dekadi se je ohladilo. Najbolj občutna je bila ohladitev v sredini dekadne, ko nas je prešla fronta, ki je s seboj prinesla tudi mrzel severni veter ter plohe in nevihte. Jutranje temperature zraka so se spuščale do okrog 0 °C, v najhladnejših jutrih mestoma tudi pod ničlo. Ob koncu dekadne, je bilo izdano opozorilo za možnost pozebe. Še vedno pa je odklon temperature zraka glede na dolgoletno povprečje (1971-2000) pozitiven. Do 1,5 °C topleje je bilo v Prekmurju in v večjem delu Štajerske, do 2 °C pa v večjem delu preostale Slovenije. Večinoma oblačni dnevi, so vplivali na podpovprečen delež trajanja sončnega obsevanja skoraj povsod po državi. Še najmanj sončnih žarkov se je prebilo do površja v Julijskih Alpah, Prekmurju in v Beli Krajini, manj kot 90 %.

Večinski delež padavin v drugi dekadi je padel v vzhodnem delu države, na celjskem in novomeškem. Količina padavin je proti severovzhodnem in zahodnem delu države upadala. Le na širšem celjskem območju so presegle dolgoletno povprečje, za okrog četrtino vrednosti dolgoletnega povprečja. V severovzhodnem in celotnem zahodnem delu pa so dosegale le polovico dolgoletnega povprečja, na zahodnem robu države zgolj četrtino.

IZHLAPEVANJE IZ TAL IN RASTLIN

Povprečne dekadne vrednosti izhlapevanja so se v nižinskem svetu gibale od 2,3 do 2,9 mm na dan. Najvišje vrednosti so bile od 3 do 3,9 mm, na Primorskem tudi že do 4,7 mm.

STANJE RASTLIN

Vso zgodnjo pomlad je bilo zaradi prezgodnjega cvetenja sadnih dreves tveganje za pozebo zelo veliko. Med 16. in 18. aprilom so se v zatišnih legah na Notranjskem, ponekod na Krasu, v hribovitih območjih in tudi drugod na izpostavljenih legah minimalne temperature zraka spustile od -3 do -1 °C. Nevarnost pozebe je vztrajala do predzadnjega dne dekadne, ko se je pooblačilo in pričelo deževati. Minimalne temperature zraka pa niso več padle pod 5 °C. Na Notranjskem so pozeble polno cvetoče jabolane. Verjetno tudi mladi plodiči drugih sadnih vrst, ki so ta čas že odcveteli, nizkih temperatur zraka niso preživel povsem brez poškodb. Celo iz Goriških Brd so poročali, da so na izpostavljenih legah pozebli mladi poganjki občutljivih sort vinske trte.

Padavine v drugi polovici dekadne so le navlažile površinski sloj tal, kar je bilo sicer ugodno za zgodnje zelenjadnice na prostem, ki imajo v tem času še plitev koreninski splet. Ni jih bilo potrebno namakati. Sicer pa v severovzhodnem delu Slovenije vode v tleh že vso zgodnjo pomlad primanjkuje. Meritve so pokazale, da je zaloga že padla pod mejo lahke dostopnosti. V osrednji in zahodni Sloveniji je bila zaloga vode v tleh še razmeroma dobra vse do konca dekadne.

Ne glede na to, da so bile skupne dekadne padavine marsikje skromne, pa je bila omočenost tal dovoljšna za močne izbruhe askospor škrlupa, možnost okužb pa je bila zaradi prenizkih temperatur razmeroma majhna.

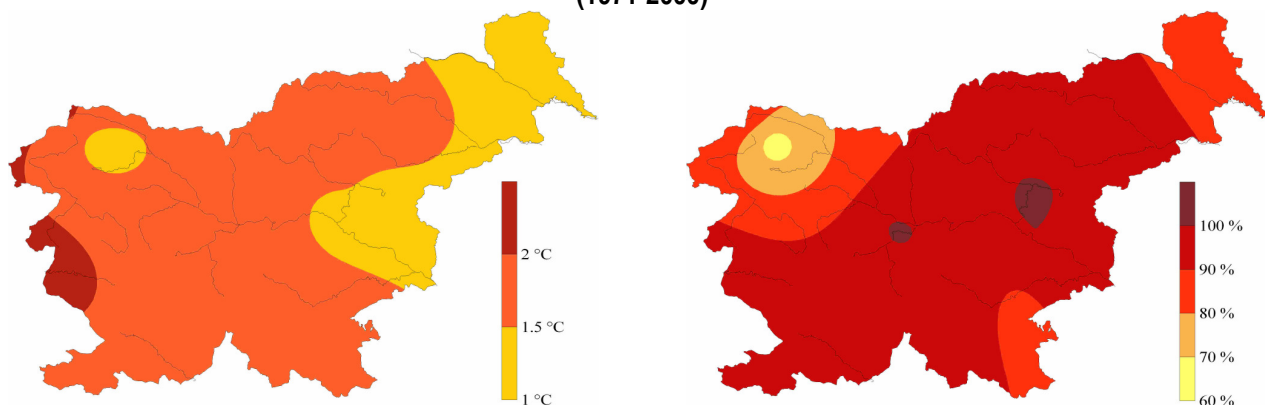
V severovzhodni in jugovzhodni Sloveniji ter na Vipavskem so koruzo že posejali. Drugod pa je še potekala priprava setvenih površin. Razen občasnih obdobij med ohladitvijo so bile temperaturne razmere v tleh s temperaturami med 10 in 15 °C ugodne. Pšenica je v fenološki fazi kolenčenja. Tudi trave na gojenih travnikih so ponekod že v fenološki fazi latenja, ko postanejo primerne za siliranje.

VODNA BILANCA

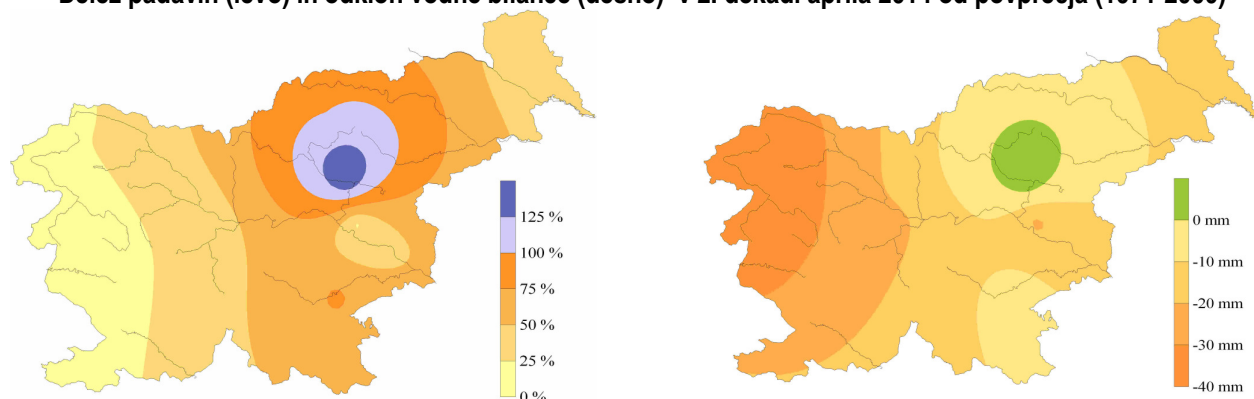
Vodna bilanca druge aprilске dekadne je bila pozitivna v jugovzhodni Sloveniji ter na Koroškem, drugod pa negativna, z največjimi primanjkljaji 27,5 mm v Biljah, 26,6 v Portorožu, 20 mm v Murski Soboti. Z začetkom vegetacijske sezone (1. april) začnemo spremljati kumulativno vodno bilanco, ki je seštevek dnevnih vodnih bilanc, ter jo primerjati z dolgoletnim povprečjem ter najbolj ekstremnimi leti. Letošnja kumulativna vodna bilanca je zelo nizka in se povečini giblje pod 75. percentilom, vendar pa je to šele začetek vegetacijske sezone in se lahko dokaj hitro popravi z obilnejšim dežjem.

Odklon temperature zraka (levo) in delež ur sončnega obsevanja (desno) v 2. dekadi aprila 2014 od povprečja (1971-2000)

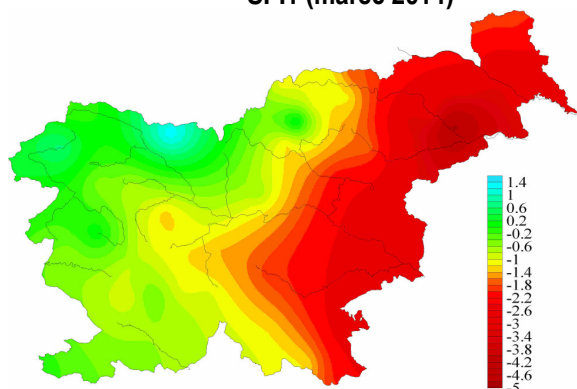
Delež padavin (levo) in odklon vodne bilance (desno) v 2. dekadi aprila 2014 od povprečja (1971-2000)

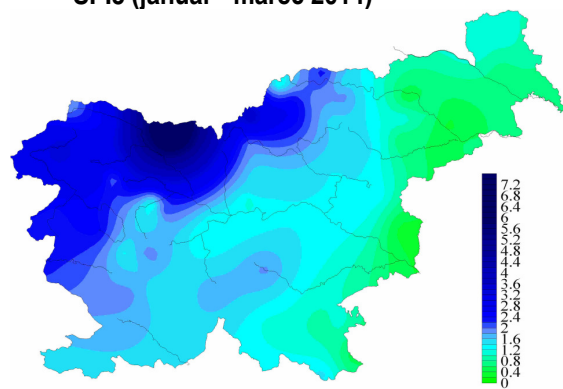
SPI (standardiziran padavinski indeks) predstavlja mero, kaj določena količina padavin skozi izbrano časovno obdobje pomeni glede na normalno oz. pričakovano količino padavin za to obdobje.

3-mesečni SPI (spodnja desna karta) za prve tri mesece letošnjega leta kaže normalno stanje na severovzhodu in vzhodnem robu države, ter večinoma zelo mokro proti severu in severozahodu države. SPI1 za mesec marec pa odslikava podpovprečno količino padavin, predvsem velik primanjkljaj na vzhodu države, ki pa se je prek osrednje Slovenije hitro zmanjšal ter prešel v normalno stanje.

SPI1 (marec 2014)

SPI3 (januar - marec 2014)

SPI	opis	barvna skala	verjetnost pojava
2,0 in več	Ekstremno mokro	Temno Modra	2,3 %
1,5 do 1,99	Zelo mokro	Svetlo Modra	4,4 %
1,0 do 1,49	Zmerno mokro	Sivo Modra	9,2 %
-0,99 do 0,99	Normalno	Zelena	68,2 %
-1,49 do -1,0	Zmerno suho	Rumena	9,2 %
-1,99 do -1,5	Zelo suho	Oranžna	4,4 %
-2,0 in manj	Ekstremno suho	Rdeča	2,3 %